

zondag 20 januari 2019 in het Kruispunt

lezing oude testament (lector) Jesaja 62, 1-5

1 Omwille van Sion zal ik niet zwijgen,
omwille van Jeruzalem ben ik niet stil,
totdat het licht van haar gerechtigheid daagt
en de fakkel van haar redding brandt.

2 Alle volken zullen je gerechtigheid zien,
alle koningen je majesteit.

Men zal je noemen bij een nieuwe naam
die de HEER zelf heeft bepaald.

3 Je zult een schitterende kroon zijn
in de hand van de HEER,
een koninklijke tulband
in de hand van je God.

4 Men noemt je niet langer Verlatene
en je land niet langer Troosteloos oord,
maar je zult heten Mijn verlangen
en je land Mijn bruid.

Want de HEER verlangt naar jou
en je land wordt ten huwelijk genomen.

5 Zoals een jongeman een meisje tot vrouw neemt,
zo zullen jouw zonen jou ten huwelijk nemen,
en zoals de bruidegom zich verheugt over zijn bruid,
zo zal je God zich over jou verheugen.

lied

Liedboek 176, 1.2. Om Sions wil...

lezing nieuwe testament (lector) Johannes 2, 1-11

1 Op de derde dag was er een bruiloft in Kana, in Galilea. De moeder van Jezus was er,

2 en ook Jezus en zijn leerlingen waren op de bruiloft uitgenodigd.

3 Toen de wijn bijna op was, zei de moeder van Jezus tegen hem: 'Ze hebben geen wijn meer.'

4 'Wat wilt u van me?' zei Jezus. 'Mijn tijd is nog niet gekomen.'

5 Daarop sprak zijn moeder de bedienden aan: 'Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.'

6 Nu stonden daar voor het Joodse reinigingsritueel zes stenen watervaten, elk met een inhoud van twee à drie metrete.

7 Jezus zei tegen de bedienden: 'Vul de vaten met water.' Ze vulden ze tot de rand.

8 Toen zei hij: 'Schep er nu wat uit, en breng dat naar de ceremoniemeester.' Dat deden ze.

9 En toen de ceremoniemeester het water dat wijn geworden was, proefde-hij wist niet waar die vandaan kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden wisten het wel-riep hij de bruidegom

10 en zei tegen hem: 'Iedereen zet zijn gasten eerst de goede wijn voor en als ze dronken zijn de minder goede. Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard!'
11 Dit heeft Jezus in Kana, in Galilea, gedaan als eerste wonderteken; hij toonde zo zijn grootheid en zijn leerlingen geloofden in hem.

lied

Liedboek 525, 1. 4. 5. Wij willen de bruiloftsgasten zijn...

uitleg en overweging

Gemeente, lieve mensen van onze Heer,

---lasten---

Soms nemen de mensen hun mond wel wat al te vol.

Een bedrijf in Duitsland schijnt zichzelf aan te bevelen met de zin:

"onmogelijke dingen regelen wij meteen voor u, voor wonderen hebben we iets langer nodig".

Van een Nederlands bedrijf kan ik me nog herinneren dat het adverteerde met de slagzin "Wij doen wat u belooft".

Natuurlijk weet iedereen wel een beetje dat dat wat hoog gegrepen is. Mensen begrijpen: dat is reclametaal, dat is vaak leuk gevonden en meestal te hoog gegrepen, bedoeld om uit te dagen.

Maar je kunt je ook afvragen of zulke slagzinnen, door hun alomtegenwoordigheid in onze samenleving, niet ook wat met ons doen. Of tekenend zijn voor de manier waarop we leven.

Heel veel mensen hebben problemen met hun rug. "Te veel lasten op hun schouders" zeggen mensen dan. Voor hart- en vaatziekten gaan veel mensen naar de dokter. Hebben ze te veel op het hart? Te veel zorgen? Burn-out en depressie schijnen een volksziekte te worden de laatste tijd. Het wordt teveel voor veel mensen, gewoon de eisen die het leven stelt.

Je schijnt alles te moeten kunnen en in alle dingen
niet minder dan perfect te moeten zijn.
En altijd beter dan de anderen.
Want dat zijn concurrenten.

Er ligt een druk op veel mensen,
ze moeten aan hoge verwachtingen voldoen,
ze moeten het onmogelijke kunnen waarmaken.

"Vul de vaten met water" zegt Jezus tegen het personeel.

Dat is niets onmogelijks, dat kan iedereen,
een heel banaal ding.
Meer is niet nodig.

Ze hoeven niet voor een wonder te zorgen.
Dat doet Jezus zelf, volgens Johannes,
op de een of andere onnavolgbare manier.

---bruiloft?---

"Dit was het eerste teken" zo eindigt Johannes het verhaal
over Jezus op de bruiloft in Kana in Galilea.

Daarmee is de grondtoon gezet van
wat de aanwezigheid van Jezus
onder de mensen oproept.

Jezus, het kind van Betlehem, goddelijk kind,
stapt de grote-mensen-wereld binnen
met de boodschap: het feest moet doorgaan!

En dus niet met een boodschap die van mensen
onmogelijke dingen of zelfs wonderen verlangt

of hen ook maar oproept hun best te doen
en hun grenzen te verleggen.

"Ik ben zachtmoedig en nederig,
jullie zullen rust vinden voor je ziel,
want mijn juk is zacht en mijn last is licht"
zo zei hij later volgens het Matteusevangelie.

We worden door Johannes meegenomen
naar een bruiloft in Kana.

Maar als wij nu daarover zouden willen doorvertellen
dan valt op dat dat eigenlijk niet lukt.
We weten niets.

De bruiloft van wie dan?
Wie trouwden er dan?
Er zijn geen namen bekend.
Er is niet eens een bruid.

Alleen een bruidegom wordt even genoemd,
maar dat is omdat er iets niet goed gaat.

Het gaat Johannes dus helemaal niet om een bruiloft
waarover je door kan vertellen.
Het gaat hem helemaal niet om een bruiloft
van die met die en toen en daar.

Niet om die ene verbinding tussen die twee mensen
gaat het hem, maar om
de verbinding van God en de mensen.
Het grote verhaal.

En als het om de band van God en mensen gaat,
dan komt er in de bijbel heel vaak
wijn bij kijken.

Het feest van de verbondenheid van God met zijn mensen,
dat dreigde dood te lopen.
Maar daar is Jezus voor.
Om de verbondenheid van God en mensen
weer met leven te vullen.

Dat is de rol van het kind van Bethlehem,
overal waar hij onder de mensen is.

En natuurlijk gaat Jezus straks in zijn verdere leven
niet de feestvierders opzoeken
maar de verdrietige, zieke,
teleurgestelde, achtergestelde,
uitgestoten, zwaar getroffen mensen
- maar dat is allemaal in de lijn van dit begin:
dat al deze behoeftige mensen
hun eigen verbinding met God weer kunnen beleven.

Dat het leven stromen blijft tussen God en de mensen.

---hapering---

Er hapert zovaak iets.
In het contact van God met mensen.

De wijn is op,
er is niet goed gezorgd,
de verbinding wordt niet gevoed,
de oude vormen voldoen niet meer
zoals de vaten met water die daar staan.

Zoveel dat de gang van deze wereld bepaalt en
dat we niet met God kunnen rijmen.
Daar is Jezus voor, om de verbinding met God
weer nieuw te maken.

En, zo zeiden de oude kerkvaders, Maria
(bij Johannes heet zij alleen maar
"de moeder van Jezus")
staat voor de rol van de christelijke kerk.
Maria wijst de mensen op Jezus.

Dat is eigenlijk de enige taak van de christelijke gemeente,
van de kerk.
De mensen op Jezus wijzen.
En zeggen dat ze zijn woorden kunnen vertrouwen.
Wat hij zegt, doe dat.
Dat is alles.

Ook de kerk moet, zo gezien,
geen onmogelijke dingen voor elkaar krijgen,
of wonderen willen verrichten,
of willen doen wat anderen beloven.

De mensen op Jezus wijzen. Dat is alles.
De last is licht.

Mensen zijn niet op aarde om te doen wat hun slogans,
parolen en slagzinnen vertellen,
het onmogelijke waar te maken of
om wonderen te verrichten of
om alles te doen wat anderen ook maar beloven.

Mensen zijn op aarde om het feest van
de verbinding met God te vieren.
En gestalte te geven.

Daar is Jezus voor, om die verbinding
nieuw leven in te blazen.

---Dostojewski---

Is dit een te mooi verhaal wat ik vertel?

Is het veel te los en te licht
voor het drukke en zware bestaan
van alledag?

Is het te leuk en lichtvoetig,
niets voor opgebrande,
overbelaste en depressieve mensen?
Ik vertel u van Dostojewski...

Ik neem aan dat hier een aantal mensen zitten
die de roman van Dostojewski kennen:
"de gebroeders Karamasow".

Aljosja, de jongste van de drie broers
en de held van het verhaal,
houdt de dodenwake bij het dode lichaam
van zijn leermeester starets Zosima.
Aljosja is zijn liefste leerling.
Hij is diepbedroefd nu zijn meester gestorven is.

Totaal ontredderd zit hij bij het dode lichaam.
Het is nacht geworden.
Dan leest één van de monniken voor uit de Schrift.
Het is dit verhaal over de bruiloft in Kana.

Aljosja, vermoeid van verdriet
en half dromend,
herkent in bruid en bruidegom de gezichten
van een arm stel uit de buurt
dat pas getrouwd is,
en in de gasten die van zijn broers en van andere mensen
die hij geregeld ontmoet.
Plotseling is het alsof hij vanachter de grote tafel Zosima ziet opstaan.

En het is alsof die tot hem spreekt:
`Lieve jongen, jij bent ook uitgenodigd, jij ook'
hoort hij die rustige stem zeggen.
`Zie je al die gasten. Nu is het tijd om je taak te beginnen.
En zie je Hem, onze Zon.
Wees maar niet bang voor Hem.
Hij heeft water in wijn veranderd
om onze vreugde voort te laten duren.
En hij blijft maar nieuwe gasten nodigen.
De eeuwen door.
Kijk daar worden al weer nieuwe vaten binnengedragen.

En hij gaat naar buiten, neemt de nacht en de sterren in zich op
en voelt de onbedwingbare behoefte
om de aarde te omhelzen.
Een ogenblik dat hij nooit meer vergeet.

"Iemand heeft mijn ziel aangerakt"
zegt hij daar later over.

En drie dagen later verlaat hij het klooster
om de wereld in te gaan en zich aan het leven,
met al zijn tekorten, toe te vertrouwen
en het leven lief te hebben.

tot zover...

---tekens---

Het is een teken!

Een teken dat aangeeft
hoe Jezus verstaan wil worden.
Hoe hij zal inwerken op mensen.
Hoe zijn aanwezigheid zal uitwerken.

Jezus hoort niet bij het oppervlakkige feestgedruis,
maar wel bij de diepe kern van het bestaan,
bij wat je leven de drive verleent,
de stof die je nodig hebt om het vol te houden,
daar waar het leven zijn voedingsbron heeft.

Jezus wil niet dat de glans uit het leven gaat.
Wil niet dat je je door gebrek en tekort
verdriet en teleurstelling laat aansturen.

Want Jezus komt bij God vandaan,
wil Johannes zeggen,
en bij God is de volheid van alle dingen,
liefde en vrede in overvloed.

Jezus staat er voor
dat gebrek niet je inspiratiebron wordt,
dat je in alle moeite toch het leven kan omhelzen

- heb het leven lief -

en met een hart vol verwachting kan leven.

Amen.

© Jan-Hendrik Kip

stilte

lied

Tussentijds 201 God die ons aan elkaar...